

Bankovníctví

ESF MU BRNO

Ing. Jarmil Vlach

Bankovní produkty segmentu korporátního bankovníctví.

- **Financování provozu a investic**

Úvěr

- Úvěrující (věřitel) se zavazuje, že úvěrovanému (dlužiteli) poskytne na jeho požádání a v jeho prospěch peněžité prostředky v určité částce. Naopak úvěrovaný se zavazuje, že tyto prostředky vrátí v předem stanovené lhůtě a zaplatí za ně úrok.

Co to je úrok?

- Úrok představuje odměnu za poskytnutí úvěru. Je vyjádřen v procentech na určité období - zpravidla jednoho roku (p.a. - per annum) z celkové částky úvěru.

Dělení úvěrů

Podle délky trvání:

- krátkodobé (splatné do 1 roku)
- střednědobé (1 - 5 let)
- dlouhodobé (nad 5 let)

Podle osoby věřitele:

- bankovní úvěry (věřitelem je banka nebo družstevní záložna)
- nebankovní úvěry

Dělení úvěrů

Účelové dělení

- Peněžní úvěry
- Závazkové úvěry a záruky
- Alternativní formy financování

Peněžní úvěry

Financování provozních potřeb

- Kontokorentní úvěr
- Revolvingový úvěr
- Směnečné úvěry

Financování investičních potřeb

- Investiční úvěr
- Hypotéční úvěr

Závazkové produkty

- Bankovní záruky
- Dokumentární akreditiv

Alternativní formy financování

- Faktoring
- Forfaiting
- Leasing
- Rizikový kapitál
- Franchising

Kontokorentní úvěr

- Ve většině případů krátkodobý úvěr.
- Je poskytován na běžném účtu klienta, respektive kontokorentním účtu klienta. Klient čerpá úvěr zcela automaticky tím, že zůstatek účtu přechází do debetu a klient tak může platit ze svého účtu i v případě, kdy na něm nemá dostatečné prostředky. Plynule tak přechází z kreditního do debetního zůstatku. Maximální výše kontokorentního úvěru je dána dohodnutým úvěrovým rámcem, který určuje maximálně přípustný debet na kontokorentním účtu.
- Debetní zůstatek je potřeba vyrovnat jednorázově ke dni splatnosti, může být prolognován

Kontokorentní úvěr

- **Účel**
 - Přechodní nedostatek finančních prostředků
 - Sezónní potřeba oběžného majetku
 - Ostatní krátkodobé potřeby
 - Krátkodobé investiční výdaje tzv. meziúvěr
- **Cena**
 - Nejdražší z krátkodobých úvěrů
 - Úroky se účtují ze skutečně čerpané výše úvěru

Revolvingový úvěr

- Ve většině případů krátkodobý úvěr, může být však i střednědobý.
- Je poskytován na úvěrovém účtu. Klient může opakovaně čerpat a splácet.
- Vyčerpaný úvěr je potřeba splatit jednorázově ke dni splatnosti, může být prolognován.
- **Účel**
 - Financování běžných a pravidelně se opakujících provozních potřeb klienta.
 - Úvěr na oběžné prostředky
 - Financování pohledávek do lhůty splatnosti

Směnečné úvěry

Výhody směnek

- Výhody směnek proti pohledávkám nepodloženým směnkami lze shrnout následovně:
 - solidárnost ručení směnečně zavázaných osob,
 - jednoznačnost pohledávky,
 - zkrácené soudní řízení,
 - jednodušší převoditelnost pohledávky podložené směnkou.
- Směnečné úvěry lze rozlišit jako dva základní druhy směnečného úvěru, kterými jsou **eskontní úvěr a akceptační úvěr**.

Směnečné úvěry

Náležitosti směňky

- *údaj splatnosti směňky*. Splatnost směňky může být určena čtyřmi způsoby: na viděnou (vistasměňka), na určitý čas po viděné (lhůtní vistasměňka), na určitý čas po datu vystavení (datosměňka), na určitý den (denní, fixní směňka);
- *údaj místa, kde má být placeno*;
- *jméno toho, komu nebo na jehož řad má být placeno* (směnečný věřitel, remitent);
- *datum a místo vystavení směňky*;
- *podpis výstavce*.

Náležitosti vlastní směňky jsou analogické, odpadá pouze jméno toho kdo má platit. Hlavním směnečným dlužníkem je sám výstavce vlastní směňky.

Směnečné úvěry

Doložky

- **Domicilační doložka** - Pod pojmem "domicilovaná směnka" míníme směnku, která má být majitelem směnečníkovi předložena u osoby uvedené v této domicilační doložce. Tato osoba je tím, u něhož by mělo dojít k zaplacení, a tím, kdo by měl zaplatit příslušnou směnečnou sumu, je dlužník prostřednictvím domiciláta.
- **Doložka „bez postihu“** - výstavce sleduje připojením této doložky možnost vyhnout se odpovědnosti za případné nepřijetí této směnky směnečníkem
- **Doložka „bez protestu“** – zbavuje výstavce směnečného věřitele povinnosti učinit protest pro nepřijetí popřípadě protest pro neplacení

Akceptovaná směnka

TABO, a.s. <i>Janě Fabková</i> Věre <i>Žabovod</i>	<i>Stříbro, 11. ledna 2003</i> Místo a datum vystavení (měsíc slovy)	<table border="1"><tr><td>Měna EUR</td><td>Cástka 1.578,24</td><td></td></tr></table>	Měna EUR	Cástka 1.578,24	
	Měna EUR	Cástka 1.578,24			
Za tuto směnku zaplaťte	<i>11. dubna 2003</i> Údaj splatnosti (měsíc slovy)				
	na řad <i>pana Štěpána Fajtlíka, Táboritcká 18, Stříbro, RČ: 520721/2116</i> (komu)				
	<i>EURO jedentisícpěsctcedmdesátom 24/100</i> Cástka slovy				
	Směnečník: <i>TABO, a.s.</i>				
	Přesná adresa: <i>Máčkova 124, Hornovcký Týn, IČ: 28216851</i>				
	Splatno v (místo placení) u (domoci): _____ _____ _____	<i>Fajtlík</i> <i>Štěpán Fajtlík</i> <i>Táboritcká 18, Stříbro</i> Jméno (přízvek, razítko), adresa a podpis(y) výstavce			

Domicilovaná směnka vlastní

číslo 440 Ve Starých Splavech dne 23. dubna 2003
místo a datum vystavení směnky (měsíc slovy)

ZA TUTO VLASTNÍ SMĚNKU ZAPLATÍM dne 23. září 2004
(měsíc slovy)

komu Janě Hofmanové, Maškova 12, Klatovy
RC 615811/3123 164.515, Kč 24 hal.

Stošedesátčtyřitisícpětsetpatnáct 24/100 částka slovy korun českých
haléřů jako nahoře

Místo placení

Splatno u pobočky České spořitelny
Doksy

Vratislav Kadlec
Žákova 118
Staré Splavy Vratislav Kadlec

Jméno (název, razítko), adresa a podpis výstavce

Cizí směnka s doložkou bez postihu

číslo **665**

v Hodonině dne 1. únoru 2003
místo a datum vystavení směnky (měsíc slovy)

ZA TUTO CIZÍ SMĚNKU ZAPLAŤTE dne 1. května 2004
(měsíc slovy)

komu Vratislava Šimkovi, Baarova 118, Klenčí
ŘČ 540919/2146 284.616, Kč 81 hal.

Dvěsteosmdesátčtyřitisícšestsetšestnáct 81/100 korun českých
částka slovy jako nahoře

Směnečník Jirina Hašková Místo placení Hodonín
Minářova 116
Hodonín
ŘČ 565416/1812
místo a ulice (přesná adresa)

Splatno u _____

akceptuji
Jirina Hašková
podpis příjemce (akceptanta)

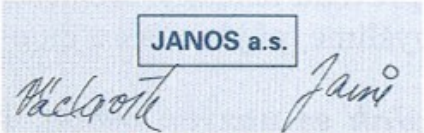
BEZ POSTIHU
Vratislav Šimek
Baarova 118
Klenčí Vratislav Šimek
Jméno (název, razítko), adresa a podpis výstavce

Směnečné úvěry

Převoditelnost směnky

- Indosament musí podle zákona splňovat zejména následující náležitosti:
- musí být napsán na směnce nebo na jejím přívěsku, často se uvádí na rub směnky;
- musí být bezpodmínečný, částečný indosament je neplatný;
- musí být indosantem podepsán, doporučuje se připojit i jeho adresu;
- řádný majitel směnky se musí prokázat nepřetržitou řadou indosamentů.

Směnka s indosamentem

číslo	V <u>Trutavě</u>	dne <u>16. září 2003</u>
	<small>místo a datum vystavení směnky</small>	<small>(měsíc slovy)</small>
ZA TUTO CIZÍ SMĚNKU ZAPLAŤTE		
	dne <u>16. ledna 2004</u>	
	<small>(měsíc slovy)</small>	
komu <u>JANOS a.s., Máchova 14, Mladá Boleslav</u>		
<u>IČ 156 21854</u>	<u>118.234,</u> Kč <u>56</u> hal.	
<u>Jednoosmdesátisícšestětřicet čtyři 56/100</u>		<small>částka slovy</small>
		<small>korun českých kalení jako náboře</small>
Směnečník <u>JINDRA-RAKOS s.r.o.</u>	Místo placení <u>Mladá Boleslav</u>	
<u>Čarohostelská 254</u>		
<u>Praha 10</u>		
<u>IČ 21685428</u>		
<small>místo a ulice (přesná adresa)</small>		
Splatno u _____		
		
	<small>Jméno (název, razítko), adresa a podpis výstavce</small>	

<u>Za nás na řad</u>	
<u>ALBATROS s.r.o.</u>	
<u>Velkýsý</u>	
	
<u>Václavotě</u>	<u>Jani</u>

Směnečné úvěry

Placení a postih při neplacení

- Pokud zaplatil směnečník celou směnečnou sumu, má právo požadovat vrácení směnky opatřené potvrzením majitele o zaplacení.
- Pokud odmítne směnečník akceptaci nebo zaplacení směnky, může majitel směnky uplatnit směnečný postih vůči kterékoliv směnečně zavázané osobě. Musí však odepření akceptace či placení oznámit sepsáním veřejné listiny – protestem (vyjma případů, kdy je doložkou tato povinnost zrušena).

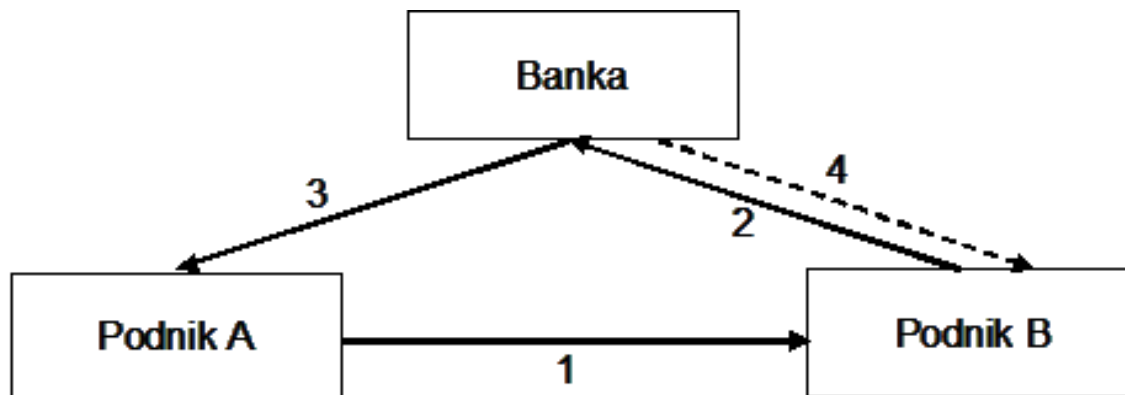
Eskontní úvěr

- V případě, že odběratelé požadují delší lhůty pro placení a nabízejí akceptaci směnky cizí nebo vystavení směnky vlastní, může klient využít eskontní úvěr a tím financovat část pohledávek plynoucích z obchodních vztahů, urychlit obrat peněz a vyhnout se nutnosti přijmout dražší obchodní úvěr od dodavatelů.
- Eskont směnek je krátkodobý úvěr, který je používán k financování oběžného majetku, např. zásob. Banka jej poskytuje prostřednictvím odkupu směnky (eskontu) bankou před její splatností, přičemž si sráží úrok (diskont) za dobu od eskontu do dne splatnosti směnky.

Eskontní úvěr

- Banka poskytuje subjektu, který na ni eskontoval směnku, eskontní úvěr, jehož výše je určena směnečnou částkou a doba splatnosti splatností směnky.
- Úvěr je splacen v den splatnosti směnečníkem, což je specifický rys eskontního úvěru. Při normálním průběhu (směnečník v řádné době proplatí směnku) nesplácí úvěr jeho příjemce, ale třetí osoba – směnečník.

Průběh eskontního úvěru

1. vydání vlastní směnky podnikem A (např. na základě dodaného zboží) a předání směnky podniku B,
2. eskont směnky, banka vyplatí podniku B směnečnou částku sniženou o diskont,
3. předložení směnky v den její splatnosti k zaplacení podniku A,
4. jestliže podnik A nemůže směnku zaplatit, předloží banka směnku k proplacení podniku B, od něhož ji koupila.

Akceptační úvěr

- Při poskytnutí akceptačního úvěru akceptuje banka od svého klienta na ni vystavenou cizí směnku s podmínkou, že klient musí složit prostředky k pokrytí závazku u banky ještě před splatností směnky.
- Z hlediska prodávajícího spočívají výhody akceptačního úvěru zejména v tom, že si tímto způsobem zajišťuje řádné a včasné zaplacení směnky, kterou mu zaplatil kupující. Směnka akceptovaná solidní bankou je mnohem jistější než směnka akceptovaná pouze přímo kupujícím, jehož bonita je mnohdy obtížně zjistitelná.

Investiční úvěr

- je určen především na financování výstavby či investic.
- splatnost klasického investičního úvěru bývá obvykle střednědobá do či dlouhodobá
- Tyto střednědobé a dlouhodobé úvěry však souvisí s vyšším rizikem likvidity a návratnosti.

Účel úvěru

- Úvěr je poskytován na účely koupě strojů a zařízení,
- koupě, rozšíření, modernizaci a revitalizaci budov, výstavbu inženýrských sítí
- Koupě pozemků, výstavbu skladišť atd.

Poskytnutí úvěrového obchodu

- Aby banka snížila úvěrové riziko, provádí před poskytnutím jakéhokoliv úvěrového produktu komplexní hodnocení klienta a limitování úvěru.
- Během celého trvání úvěrového obchodu pravidelně vyhodnocuje bonitu klienta a provádí tzv. monitoring dlužníka.
- Hodnocení klienta zahrnuje:
 - analýzu právních poměrů žadatele o úvěr,
 - analýzu osobní důvěryhodnosti žadatele,
 - analýzu jeho hospodářské a finanční situace.

Vyhodnocení bonity klienta - FOP

- Vyhodnocení právních poměrů klienta a jeho důvěryhodnost
- Analýza hospodářské situace klienta

- Obchodní

(analýza odvětví a oboru podnikatelské činnosti, postavení výrobce a obchodníka na trhu)

- Finanční

(analýza finančních výkazů, cash flow, analýza finančních ukazatelů atd.)

Analýza hospodářské situace

- Analýza odvětví a oboru podnikatelské činnosti, postavení výrobce a obchodníka na trhu.
- Riziko země – politické, ekonomické, regulatorní, měnové.
- Riziko odvětví – globální trendy, specifika vybraných odvětví.
- Operační odvětví – specifické riziko podniku – dodavatelé, odběratelé, konkurenti.
- Trhy a produkty – produktové portfolio, zastoupení na trhu, konkurenční výhody.
- Technologie – nutné investice.
- Management a personální politika – zkušenosti, reference, organizace, přístup k riziku.

Analýza finanční situace

- Analýza finančních výkazů – rozvahy, výkazu zisku a ztrát, cash flow
- Analýza finančních ukazatelů
 - Ziskovost
 - Rentabilita
 - Aktivita
 - Likvidita
 - Zadluženost

Analýza finanční situace

- Základní předkládané dokumenty:
 - Výpis z obchodního rejstříku,
 - Potvrzení z FÚ o bezdlužnosti,
 - Finanční uzávěrka nebo výroční zpráva + aktuální finanční výkazy,
 - Rozbor závazků a pohledávek,
 - Podnikatelský plán.

Zajištění úvěrů

Financování provozních potřeb

(Úvěry na přechodný nedostatek finančních prostředků - kontokorentní úvěr, revolvingový úvěr, směnečný úvěr)

Možnosti zajištění

- Zástava pohledávek z obchodního styku,
- Směnka,
- Záruka
- Skladištní listy

Úroková sazba

Pohyblivá úroková sazba

- Typická pro krátkodobé úvěry – kontokorentní úvěr, směnečný úvěr, revolvingový úvěr

Pevná úroková sazba

- Typická pro dlouhodobé úvěry – investiční a hypotéční úvěr

KONSTRUKCE

- PRIBOR (1M, 3M) + odchylka podle rizikovosti klienta

Kontrola plnění úvěrových podmínek

- Podle bonity klienta - jedenkrát za půl roku, čtvrtletně, měsíčně
 - Předložení podkladů – finančních výkazů, přehled pohledávek a závazků
- Členění pohledávek za klienty
 - Standardní – žádná z pohledávek není po splatnosti déle než 30 dní
 - Sledované – splátky po splatnosti do 90 dní
 - Nestandardní – splátky po splatnosti do 180 dní
 - Pochybné – splátky po splatnosti do 360 dní
 - Ztrátové – splátky po splatnosti nad 360 dní

Podpora podnikatelů

ČMZRB – Českomoravská záruční a rozvojová banka

PGRLF – Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond

ČEB – Česká exportní banka

EGAP – Exportní Garanční a pojišťovací společnost

SZIF – Státní zemědělský a intervenční fond

ČMZRB – Českomoravská záruční a rozvojová banka

- Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s., je rozvojovou bankou České republiky. Napomáhá v souladu se záměry hospodářské politiky vlády České republiky a regionů rozvoji malého a středního podnikání, infrastruktury a dalších sektorů ekonomiky vyžadujících veřejnou podporu.
- Podporu poskytuje ve formě úvěrů, záruk za úvěry a průřezových informací.
- COVID – bezúročný úvěr pro podnikatele zasažené koronavirem
- Záruka COVID II a COVID III

PGRLF – Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond

- Programy podpor jsou připravovány v úzké koordinaci s Ministerstvem zemědělství a ostatními zainteresovanými subjekty s cílem zvýšit konkurenceschopnost českého zemědělství, lesnictví, potravinářství, přispět k rozvoji venkova, podpořit zaměstnanost ve venkovských oblastech
- V současné době zahrnuje nabídka podpůrných programů PGRLF více než deset programů určených pro zemědělské prvovýrobce, zpracovatele zemědělské produkce a podnikatele v oblasti zpracování dřeva a lesního hospodářství.
- Vedle primárních podpor ve formě **subvence částí úroků z komerčních úvěrů** je dnes poskytována přímá podpora pojištění či nákupu zemědělské půdy, **podpora ve formě úvěrů poskytnutých PGRLF** a **podpora ve formě zajištění úvěrů**.

ČEB – Česká exportní banka

- Česká exportní banka, a.s. (ČEB) je specializovaná bankovní instituce založená v roce 1995, určená pro státní podporu vývozu, přímo a nepřímo vlastněná státem. ČEB tvoří nedílnou součást systému státní podpory exportu a ekonomické diplomacie České republiky.
- Posláním ČEB je poskytovat finanční služby související s vývozem, podporovat český export bez ohledu na velikost kontraktu.
- Teritoriálně se ČEB zaměřuje především na podporu exportu do rizikovějších teritorií (dle [klasifikace OECD](#)), kam komerční banky nabízí jen omezené možnosti financování. Současně se ale jedná o teritoria s velkým potenciálem a rychle rostoucí ekonomikou.

ČEB – Česká exportní banka

Produkty

- Předexportní financování
- Odběratelský úvěr
- Dodavatelský úvěr
- Úvěr na investice v zahraničí
- Dokumentární akreditiv
- Bankovní záruka
- Odkup pohledávek z kontraktu
- Odkup pohledávek z dokumentárního akreditivu

EGAP – Exportní Garanční a pojišťovací společnost

- EGAP byl založen v roce 1992 jako akciová společnost plně vlastněná státem. Česká republika svá akcionářská práva vykonává prostřednictvím Ministerstva financí ČR. Ve své činnosti se řídí zákonem o pojišťovnictví a zákonem [č. 58/1995 Sb.](#), o pojišťování a financování vývozu se státní podporou.
- EGAP pojišťuje zejména bankovní úvěry se splatností delší než 2 roky na financování vývozu velkých energetických, strojních a technologických zařízení, investičních celků, dopravních staveb a investic, a to především do zemí, kde politické, ekonomické a právní prostředí přináší větší míru nejistoty a vyšší riziko nezaplacení na straně kupujících.

EGAP

- Doplňuje tak nabídku komerčních úvěrových pojišťoven, vyplňuje stávající mezeru na trhu a působí jako standardní vývozní úvěrová pojišťovna plnící roli státního nástroje na podporu exportu. Pojišťovací služby poskytuje všem vývozcům českého zboží, služeb a investic bez rozdílu jejich velikosti, právní formy a objemu pojištěného vývozu.